

Porušování povinnosti při správě cizího majetku

Majetkem ve smyslu § 255 tr. zák. se rozumí souhrn všech majetkových hodnot, tj. věcí, pohledávek a jiných práv a penězi ocenitelných jiných hodnot ve smyslu § 118 a násl. občanského zákoníku a § 6 odst. 1 obchodního zákoníku. Útok u tohoto trestného činu může směřovat proti celému spravovanému či opatrovanému majetku nebo i jen proti jeho části. V právním státě je zásadně nepřijatelné, aby prostředky trestní represe sloužily k uspokojování subjektivních práv soukromoprávní povahy, nejsou-li vedle toho splněny všechny předpoklady vzniku trestněprávní odpovědnosti, resp. nejsou-li tyto předpoklady zcela nepochybnitelně zjištěny.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tdo 1201/2007, ze dne 29.11.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného Mgr. V. P., proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 7. 2007, sp. zn. 10 To 136/2007, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu v Náchodě pod sp. zn. 1 T 175/2006, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušují usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 7. 2007, sp. zn. 10 To 136/2007, a rozsudek Okresního soudu v Náchodě ze dne 26. 3. 2007, sp. zn. 1 T 175/2006. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Okresnímu soudu v Náchodě přikazuje, aby věc obviněného Mgr. V. P. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Náchodě ze dne 26. 3. 2007, sp. zn. 1 T 175/2006, byl obviněný Mgr. V. P. uznán vinným pod bodem 1) výroku o vině trestným činem porušování povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. a pod bodem 2) výroku o vině trestným činem porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák., kterých se dopustil tím, že

1. v rámci výkonu funkce správce konkursní podstaty spol. M., a. s., do které byl ustanoven usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 5. 2000, č. j. 46 K 306/99-182, kdy byl následně opakovaně zproštěn této funkce, a to nejdříve usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 10. 2002, č. j. 46 K 306/99-462, jež mu bylo doručeno dne 1. 11. 2002, a poté usnesením téhož soudu ze dne 14. 7. 2003, č. j. 46 K 306/99-659, které mu bylo doručeno dne 16. 7. 2003, vždy poté nepředal nově ustanovanému správci konkursní podstaty výše uvedeného úpadce Ing. M. Z. podklady, jenž tento potřeboval k výkonu funkce, do které byl soudem ustanoven, a to především do doby zproštění shromážděné účetní doklady a dostupnou vedenou účetní evidenci úpadce, písemnosti týkající se případně vedených soudních sporů a dalších v úvahu připadajících řízení, další dokumentaci související s probíhajícím konkursním řízením ohledně majetku úpadce tak, aby nově ustavený správce mohl pokračovat, resp. zahájit plnění svých povinností, ani neinformoval v potřebném rozsahu nově ustaveného správce o stavu konkursního řízení, tomuto nepředal podklady, z nichž by byl zřejmý stav konkursní podstaty úpadce do doby jeho zproštění a výše do té doby získaných finančních prostředků do podstaty, kdy mu nepředal rovněž ani peníze, které se k datům

jeho zproštění v podstatě měly nacházet, ačkoliv k dosud uvedenému byl nově ustaveným správcem konkursní podstaty úpadce spol. M., a. s., dostupnými způsoby vyzván a tato povinnost mu musela být ukládána i konkursním soudem, a dále poté, co byl opakovaně zproštěn výkonu funkce správce konkursní podstaty úpadce spol. M., a. s., což mu bylo známo, po svém zproštění činil úkony a nakládal s finančními prostředky z konkursní podstaty, kdy především vyplácel peníze z podstaty třetím osobám vykonávajícím činnost pro něj na smluvním základě v rámci konkursního řízení s předchozím souhlasem zástupce věřitelů, ačkoliv k tomuto již nebyl oprávněn, kdy tímto opakovaně značně ztížil výkon funkce nově ustavenému správci konkursní podstaty úpadce spol. M., a. s., který za takového stavu v podstatě nebyl schopen činit všechny potřebné kroky za účelem dalšího postupu v daném konkursním řízení takovým způsobem, jenž by mohl přispět k dosažení jeho účelu.

2. ve funkci správce konkursní podstaty úpadce spol. M., a. s., - představitele tohoto subjektu, jehož zájmy byl povinen hájit s odkazem na přísl. ust. zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších změn a doplnění, takto v rámci probíhajícího konkursního řízení na majetek úpadce při výkonu své funkce nepostupoval, neboť ačkoliv mu zástupce věřitelů úpadce - Ing. J. K. podle § 8 odst. 3 věta poslední zákona o konkursu a vyrovnání schválil mimo jiné výdaje na činnosti, které mohl zadat třetím osobám na účet konkursní podstaty úpadce v případě právního zastoupení správce konkursní podstaty, jenž měla být a byla realizována na základě mandátní smlouvy ze dne 7. 3. 2001, uzavřené mezi správcem konkursní podstaty úpadce spol. M., a. s., v pozici mandanta a JUDr. E. P., advokátem, s odměnou stanovenou paušální částkou ve výši 9.000,- Kč měsíčně, která byla právní zástupkyní za nespecifikovanou realizovanou činnost vyplácena, této nad rámec takto vykonávané a odměňované činnosti vyplácel další finanční prostředky z konkursní podstaty, a to nejméně za právní zastoupení, spočívající v podání návrhu na vydání platebního rozkazu, kdy právní zástupkyní JUDr. E. P. vyplatil dne 1. 11. 2002 částku ve výši 40.550,- Kč, ačkoliv tato za činnost pro správce konkursní podstaty úpadce byla odměňována měsíčně výše zmíněnou paušální částkou, a dále dne 6. 11. 2002 vyplatil právní zástupkyni mimo jiné částku označenou jako záloha na právní zastupování za měsíc listopad 2002 ve výši 9.000,- Kč, ačkoliv v té době mu již bylo známo, že byl usnesením soudu zproštěn výkonu funkce správce konkursní podstaty úpadce spol. M., a. s., a správcem konkursní podstaty byla ustavena jiná osoba.

Za tyto trestné činy byl obviněný Mgr. V. P. odsouzen podle § 255 odst. 2 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku a šesti měsíců, přičemž výkon tohoto trestu mu byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří roků.

Tento rozsudek soudu prvního stupně napadl obviněný Mgr. V. P. odvoláním, o kterém Krajský soud v Hradci Králové rozhodl usnesením ze dne 16. 7. 2007, sp. zn. 10 To 136/2007, tak, že podle § 256 tr. ř. odvolání obviněného jako nedůvodné zamítl.

Proti uvedenému usnesení odvolacího soudu ze dne 16. 7. 2007, sp. zn. 10 To 136/2007, ve spojení s rozsudkem Okresního soudu v Náchodě ze dne 26. 3. 2007, sp. zn. 1 T 175/2006, podal obviněný Mgr. V. P. prostřednictvím obhájce JUDr. V. P. dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť je přesvědčen, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku, resp. jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V odůvodnění svého mimořádného opravného prostředku dovolatel upřesnil, že ve vztahu k trestnému činu porušování povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. nenaplnil ani znak maření nebo hrubého ztěžování výkonu správce konkursní podstaty, ani znak ohrožení úplného a správného zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty nebo zpeněžení tohoto majetku a už vůbec nemohl naplnit obě tyto části ustanovení § 126 odst. 1 tr. zák. kumulativně. Poukázal na to, že to byl on, kdo řádně zjistil a sepsal majetek úpadce ještě v době, kdy byl řádným správcem konkursní podstaty úpadce a dokonce movitý majetek již zpeněžil. Dále novému konkursnímu správci předal dne 4. 12. 2002 jak konkursní spis, tak také nejdůležitější podklady a nový konkursní správce již dne 6. 12. 2002 prodal nemovitý

majetek úpadce. Kdyby obviněný naplnil byť jen první část jednání uvedeného v ustanovení § 126 odst. 1 tr. zák., nemohl by nově ustanovený konkursní správce již dne 6. 12. 2002 postupovat tak, jak ve skutečnosti postupoval, neboť při svém postupu nutně musel vycházet jak z předaných dokladů, tak také musel navazovat na řádný výkon funkce předchozího konkursního správce, tedy na výkon funkce obviněným. V opačném případě by nemohl prakticky bezprostředně po převzetí své funkce činit tak závažné právní úkony, jako byl prodej nemovitostí. S ohledem na výše uvedené nemůže tak být naplněna ani první část ustanovení § 126 odst. 1 tr. zák. a nemohlo tak být ani ohroženo zjištění nebo zpeněžení majetku patřícího do konkursní podstaty, když zcela zjištěn a částečně zpeněžen byl majetek již obviněným, přičemž majetek nemovitý pak byl zpeněžen bezprostředně po převzetí funkce nově ustanoveným správcem konkursní podstaty.

Ve vztahu k trestnému činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák. dovolatel vznesl výhradu vůči naplnění subjektivní stránky, když podle jeho názoru chybělo při jeho jednání zavinění ve formě úmyslu. K tomu rozvedl, že o svém odvolání z funkce se měl dozvědět dne 11. 11. 2002, kdy byla doručena zásilka z Krajského soudu, avšak nikoli do jeho vlastních rukou. Obviněný trvá na tom, a opak mu nebyl prokázán, že v kritickém období od 1. 11. 2002 do 6. 11. 2002 konal v dobré víře, že je stále správcem konkursní podstaty úpadce, ode dne 11. 11. 2002 pak již dále žádné úkony nečinil. Všechny výplaty, které obviněný provedl, byly provedeny se souhlasem zástupce věřitelů, což tento potvrdil i ve své výpovědi. Skutková věta výroku o vině pod bodem 2. je v části týkající se škody a její výše nepřezkoumatelná, neboť není zřejmé, co je obviněnému kladeno za vinu a jaká je celková údajná škoda. Není jasné, zda způsobená škoda byla 9.000,- Kč nebo 40.550,- Kč nebo snad 49.550,- Kč nebo dokonce 58.550,- Kč.

Nad rámec výše uvedeného obviněný ke skutkové stránce také zmínil, že poslední odměna, kterou obviněný jako správce konkursní podstaty vyplatil advokátce za právní zastupování, byla vyplacena dne 6. 11. 2002, a to se souhlasem zástupce věřitelů. Pokud je argumentováno, že obviněný nahlížel do celého konkursního spisu dne 6. 11. 2002, tak dovolatel k tomu uvádí, že tak činil pouze zběžným způsobem a není si vědom toho, že by ve spise viděl písemnost, která by se týkala jeho odvolání z funkce. Výše uvedený úkon, spočívající ve vyplacení odměny právní zástupkyni, však provedl v uvedený den dříve, než nahlížel do spisu. Proti usnesení o zbavení funkce správce konkursní podstaty pak podal obviněný dovolání, kterému Vrchní soud v Praze vyhověl, následně byl z funkce odvolán znovu, opět proti tomuto usnesení podal dovolání a také v tomto případě byl Vrchním soudem v Praze k jeho odvolání ve funkci potvrzen. Účetnictví bylo na jeho žádost přezkoumáno nezávislým soudním znalcem a nebylo zjištěno žádné pochybení. V tomto směru tedy nemůže mít větší hodnotu sdělení účetní paní N., která jednak není soudním znalcem a jednak není nezávislá, neboť uzavřela smlouvu o vedení účetnictví s novým správcem konkursní podstaty. Dovolatel zdůraznil, že po celou dobu výkonu funkce správce konkursní podstaty si nevyplatil žádné cestovní náhrady či jiné hotové výdaje, stejně tak mu nebyla vyplacena žádná záloha na odměnu, a to vše i přesto, že tuto funkci vykonával prakticky tři roky. Z tohoto důvodu, jakož i s ohledem na ostatní argumenty výše uvedené, není zřejmé, o jaké skutečnosti se opírá tvrzení, že obviněný zvýhodňoval osobu blízkou.

V závěru dovolání obviněný Mgr. V. P. navrhl, aby dovolací soud rozhodl tak, že napadené rozhodnutí se zrušuje ve výroku o vině a trestu a podle ustanovení § 265l tr. ř. se Krajskému soudu v Hradci Králové přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Současně se zrušují též všechna další rozhodnutí na zrušenou část rozsudku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, jemuž bylo dovolání obviněného Mgr. V. P. doručeno ve smyslu § 265h odst. 2 tr. ř., na úvod uvedl, že je třeba předeslat, že obviněný v argumentaci dovolání vychází ze své interpretace důkazní situace, která je podstatně odlišná od skutkových zjištění soudů. Jestliže podle soudu řádně nepředal nově nastupujícímu správci konkursní

podstaty všechny podstatné podklady včetně výsledků své činnosti jako původního správce konkursní podstaty, takže o vydání dokumentace musel být opakovaně upomínán, a to i cestou příslušného soudu, není pochyb, že novému správci hrubě ztěžoval výkon jeho povinností. Nemůže obstát argument, že tím neohrožoval úplné a správné zjištění (a zpeněžení) majetku patřícího do konkursní podstaty, protože on sám jej již dříve zjistil, neboť v tom případě by zřejmě nemuselo konkursní řízení pokračovat ještě v následujících letech. Za součást tohoto ztěžování činnosti nového správce konkursní podstaty je důvodně považována i zjištěná dispozice s majetkem úpadce, k níž již obviněný po zproštění funkce správce konkursní podstaty nebyl oprávněn. Tato dispozice pak nepochybně nabyla povahy porušování povinností obviněného při správě cizího (úpadcova) majetku, pokud z něho neoprávněně vyplatil finanční prostředky ve výši 49.550,- Kč své manželce JUDr. E. P., jež pro něho jako správce konkursní podstaty vykonávala právní služby. Ze skutkových okolností je zřejmé, že se na straně obviněného nejednalo o žádné nedopatření, nýbrž šlo o úkony vědomě realizované v situaci, kdy oprávnění obviněného plynoucí mu z funkce správce konkursní podstaty již končilo, takže využil poslední příležitosti k tomu, aby ke škodě spravovaného majetku obohatil svou manželku. Proto je i námitka dovolatele směřující proti subjektivní stránce tohoto deliktu nedůvodná. Další skutkové výhrady obsažené v dovolání jsou z hlediska uplatněného dovolacího důvodu irelevantní. Z uvedených důvodů se státní zástupce domnívá, že napadené rozhodnutí není zatíženo žádnou vadou, kterou by bylo nutno napravit cestou dovolání.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl, neboť je zjevně neopodstatněné. Současně státní zástupce vyslovil souhlas s tím, aby toto rozhodnutí Nejvyšší soud učinil za podmínek uvedených v ustanovení § 265r odst. 1 tr. ř. v neveřejném zasedání. Pro případ, že by Nejvyšší soud shledal podmínky pro jiné rozhodnutí, vyjádřil ve smyslu § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. výslovný souhlas s rozhodnutím věci v neveřejném zasedání i jiným než navrženým způsobem.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen Nejvyšší soud) jako soud dovolací nejprve v souladu se zákonem zkoumal, zda není dán některý z důvodů pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., a na základě tohoto postupu shledal, že dovolání ve smyslu § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř. je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], řádně a včas (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.) a splňuje náležitosti dovolání. Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vymezených v § 265b tr. ř., Nejvyšší soud dále posuzoval, zda obviněným vznesené námitky naplňují jím tvrzený dovolací důvod, a shledal, že dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. byl uplatněn v souladu se zákonem vymezenými podmínkami. Následně se Nejvyšší soud zabýval důvodem odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., tedy zda nejde o dovolání zjevně neopodstatněné, přičemž tento důvod pro odmítnutí dovolání neshledal.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud neshledal důvody podle § 265i odst. 1 tr. ř. pro odmítnutí dovolání obviněného, přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo toto dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející. K vadám výroků, které nebyly dovoláním napadeny, Nejvyšší soud přihlížel, jen pokud by mohly mít vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno dovolání.

Obviněný uplatnil dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., v němž je stanoveno, že tento důvod dovolání je naplněn tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V rámci takto vymezeného dovolacího důvodu je možné namítat buď nesprávnost právního posouzení skutku, tj. mylnou právní kvalifikaci skutku, jak byl v původním řízení zjištěn, v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva, anebo vadnost jiného hmotně právního posouzení. Z takto vymezeného dovolacího důvodu vyplývá, že důvodem dovolání ve smyslu tohoto ustanovení nemůže

být samotné nesprávné skutkové zjištění, a to přesto, že právní posouzení (kvalifikace) skutku i jiné hmotně právní posouzení vždy navazují na skutková zjištění vyjádřená především ve skutkové větě výroku o vině napadeného rozsudku a blíže rozvedená v jeho odůvodnění. V rámci dovolání podaného z důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je možné na skutkový stav poukázat pouze z hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Z těchto důvodů nemohl Nejvyšší soud přihlížet k samotným skutkovým námitkám obviněného.

První právně relevantní námitkou obviněný zpochybnil právní kvalifikaci jeho jednání pod bodem 1) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, jímž byl uznán vinným trestným činem porušování povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák., když namítl, že v jeho jednání není přítomen znak objektivní stránky tohoto trestného činu, která vyžaduje, že pachatel buď maří nebo hrubě ztěžuje výkon funkce správce konkursní podstaty a tím ohrozí úplné a správné zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty nebo zpeněžení tohoto majetku. Konkrétně dovolatel namítl, že usnesení o zproštění funkce správce konkursní podstaty mu bylo doručeno dne 11. 11. 2002 a nově ustanovený správce konkursní podstaty prodal zbývající nemovitosti již dne 6. 12. 2002. Veškerý majetek patřící do konkursní podstaty byl v té době obviněným již sepsán a movité věci byly také již prodány. Obviněný poukázal na to, že dne 4. 12. 2002 se s nově ustanoveným správcem konkursní podstaty sešel a předal mu veškeré důležité podklady, ostatně bez nich by nový správce ani nemohl nemovitosti prodat. Proto nemohlo jednáním obviněného dojít ani k ohrožení prodeje majetku z podstaty, natož k ohrožení zjištění takového majetku, když tento majetek byl již dávno zjištěn.

Trestný čin porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. spáchá ten, kdo po prohlášení konkursu maří nebo hrubě ztěžuje výkon funkce správce konkursní podstaty, a tím ohrozí úplné a správné zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty nebo zpeněžení tohoto majetku. Objektem tohoto trestného činu je zájem na řádném výkonu funkce správce konkursní podstaty při výkonu práv a povinností v souvislosti s konkursem, a tím v konečném důsledku na náležitém uspořádání majetkových poměrů dlužníka, který je v úpadku. K tomu je třeba uvést, že mařit výkon funkce správce konkursní podstaty znamená usilovat o znemožnění takového výkonu funkce v době, kdy má být splněn. Fakticky v důsledku jednání pachatele musí dojít minimálně k ohrožení úplného a správného zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty nebo zpeněžení tohoto majetku v tom směru, že tyto úkony ve stanovené době nelze vykonat. Vzhledem k tomu, že je zde použit tvar „maří“, neznamená to, že by výkon funkce správce konkursní podstaty musel být zmařen, tj. že by konkurs již nebylo možné vůbec provést, i když ani to nelze vyloučit. Hrubé ztěžování výkonu funkce správce konkursní podstaty pak je jednání pachatele, kterým vytvoří podmínky, v důsledku nichž je k výkonu funkce správce konkursní podstaty z hlediska úplného a správného zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty nebo zpeněžení tohoto majetku třeba vynaložit podstatně více energie, času a prostředků, než by jinak bylo zapotřebí. K hrubému ztížení výkonu funkce správce konkursní podstaty i k ohrožení úplného a správného zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty nebo k ohrožení zpeněžení tohoto majetku musí skutečně dojít. Přitom je třeba vycházet z toho, jaké úsilí a prostředky navíc si výkon uvedené funkce vyžádal. Hrubé ztížení oproti maření vždy znamená, že i přes hrubé ztěžování ze strany pachatele nakonec správce konkursní podstaty soupis konkursní podstaty a posléze i zpeněžení konkursní podstaty provede.

Nalézací soud vycházel při svém rozhodnutí z toho, že obviněný Mgr. V. P. po prohlášení konkursu hrubě ztěžoval výkon správce konkursní podstaty a tím ohrozil úplné a správné zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty (viz znění právní věty). Hrubé ztěžování výkonu správce konkursní podstaty mělo spočívat jednak v nepředání ve výroku o vině v rozsudku nalézacího soudu uvedených dokladů a peněz opakovaně ustanovenému správci konkursní podstaty Ing. M. Z. a jednak v tom, že po svém zproštění výkonu správce konkursní podstaty činil úkony a nakládal s finančními prostředky z konkursní podstaty, kdy především vyplácel peníze z podstaty třetím osobám vykonávajícím činnost

pro něj na smluvním základě, ačkoliv k tomu již nebyl oprávněn. Tímto měl opakovaně značně ztížit výkon funkce nově ustavenému správci konkursní podstaty úpadce spol. M., a. s., Ing. M. Z., který za takového stavu v podstatě nebyl schopen činit všechny potřebné kroky za účelem dalšího postupu v daném konkursním řízení takovým způsobem, jenž by mohl přispět k dosažení jeho účelu.

Soud prvního stupně na straně 4 a 5 odůvodnění svého rozsudku jen velmi stručně shrnul, že obviněný byl opakovaně zproštěn výkonu funkce správce konkursní podstaty a bez ohledu na jím podané odvolání proti takovému rozhodnutí měl povinnost ihned předat veškeré doklady nově ustanovenému správci. Okresní soud v Náchodě považoval za nepravdivé tvrzení obviněného ohledně dne, kdy měl kontaktovat nového správce Ing. M. Z., přičemž uvěřil právě výpovědi Ing. M. Z., dále pominul tvrzení obviněného o jeho nemoci a v neprospěch obviněného uvedl, že dne 7. 11. 2002 byla obviněnému doručena výzva k předání dokladů. Následně nalézací soud jen konstatoval bez bližších podrobností, že Ing. M. Z. vysvětlil, jaké mělo následky nepředání všech požadovaných dokladů na průběh konkursního řízení. Zejména pak soud první instance vycházel z toho, že obviněný byl celkem dvakrát zproštěn funkce správce konkursní podstaty konkursním soudem, a i když se odvolal, podle nalézacího soudu shledal v jeho postupu chyby i soud odvolací, když zjistil nedostatky v jeho činnosti. Následně nalézací soud uzavřel, že obviněnému byly nedostatky vytýkány již dříve a bylo na něm, aby si vzal ponaučení i z rozhodnutí soudu v konkursním řízení a plnil si řádně své povinnosti. Dále soud prvního stupně uvedl, že výpověď svědka Ing. M. Z. o nespolupráci obviněného je podporována i výzvami soudu, zprávou účetní kanceláře a výpovědí svědka J. N., současného správce konkursní podstaty. Kromě toho, že obviněný po zproštění funkce nepředal Ing. M. Z. všechny doklady, tak z listinných důkazů (dokladů o provedených platbách - zejména odměně právní zástupkyni JUDr. E. P., jak je uvedeno pod bodem 2. výroku rozsudku), vyplynulo i to, že v době, kdy již věděl, že nesmí funkci správce konkursní podstaty vykonávat, nakládal s finančními prostředky z konkursní podstaty.

Odvolací soud na straně 3 a 4 odůvodnění svého usnesení shrnul závěry soudu první instance a jen stručně doplnil, že postup obviněného odráží dopis svědka Ing. M. Z., který je založen na č. l. 206 ve spise a jímž se svědek obrátil na policii, přičemž v něm upozornil, že postup obviněného značně komplikuje činnost svědka jako správce konkursní podstaty. Dále se soud druhého stupně ztotožnil se závěry soudu prvního stupně také ohledně konstatování nedostatků odvolacím soudem v konkursním řízení k odvolání obviněného proti zproštění z funkce správce konkursní podstaty. Z těchto důvodů odvolací soud uzavřel, že nalézací soud nepochybil, pokud uznal obviněného vinným oběma trestnými činy, a proto odvolání obviněného zamítl podle § 256 tr. ř.

Nejvyšší soud po přezkoumání obou napadených rozsudků i řízení jim předcházejícího považuje za nutné zdůraznit, že obviněný skutečně nepředal všechny doklady a peníze novému správci konkursní podstaty Ing. M. Z. (srovnej protokol na č. l. 531 přílohy č. II. spisu), a to pokud jde o účetnictví zejména proto, že se odborně zpracovávalo. Na druhé straně však nelze přehlédnout, že oba uvedené soudy v návaznosti na toto zjištění jen konstatovaly, že obviněný svým popsáním jednáním hrubě ztěžoval výkon funkce nově ustaveného správce konkursní podstaty, aniž by náležitě vysvětlily, proč se jednalo o „hrubé“ ztěžování výkonu správce konkursní podstaty a zejména v čem spočívalo ohrožení úplného a správného zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty, když obviněný se hájil tím, že majetek společnosti M., a. s., byl v té době již nejenom sepsán, ale zčásti i zpeněžen (movité věci). Soud nalézací a posléze i soud odvolací se, pokud jde o tyto závěry, opírají jen o velmi obecné konstatování nově ustaveného správce konkursní podstaty Ing. M. Z., který se vyjádřil v tom směru, že jednání obviněného, který mu nepředal „všechny“ doklady, značně komplikovalo jeho činnost jako správce konkursní podstaty, a dále se v tomto směru opřely již jen o jakési shrnutí závěrů obsažených v odůvodnění rozhodnutí soudu, rozhodujícího o odvolání obviněného v konkursní záležitosti, který měl konstatovat, že v postupu obviněného v minulosti byly shledány nedostatky. V důsledku toho se oba soudy nalézací i odvolací náležitě nevypořádaly s tím, zda nepředání shora uvedených dokladů a peněz naplňovalo z hlediska své intenzity znak „hrubého ztěžování výkonu

funkce správce konkursní podstaty“ a zda tím došlo k „ohrožení úplného a správného zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty“, jak jinak v obecné poloze uzavřel nalézací soud. Proti tomuto závěru svědčí totiž obsah příloh spisu č. II. a III., které obsahují kopie vybraných písemností z konkursního spisu, a to zejména odůvodnění usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. října 2002, č. j. 1 Ko 496/2002-523, kde se uvádí, že odvolací soud ze spisu zjistil, že ještě za činnosti správce konkursní podstaty obviněného Mgr. V. P. se do konkursu přihlásilo 38 věřitelů, přezkumné jednání i zvláštní přezkumné jednání byla provedena, na schůzi věřitelů byl zvolen zástupce věřitelů, soupis konkursní podstaty byl zpracován a veškeré movité věci byly zpeněženy. Ukončení konkursu brání pouze neskončené incidenční spory a zpeněžení nemovitostí úpadce (srov. str. 3 odvodnění tohoto usnesení). S tímto závěrem Vrchního soudu v Praze se žádný ze soudů vůbec nezabýval, ač v návaznosti na obsah konkursního spisu nasvědčuje tomu, že popsáním jednáním obviněného Mgr. V. P. nemohlo dojít k „ohrožení úplného a správného zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty“, neboť ten byl v době, kdy mělo dojít k předání shora uvedených dokladů a peněz již zjištěn.

Vůbec pak již z obou napadených rozhodnutí nevyplývá, jak mohlo dojít k ohrožení úplného a správného zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty dalším jednáním obviněného Mgr. V. P. spočívajícím v tom, že po svém zproštění výkonu správce konkursní podstaty činil úkony a nakládal s finančními prostředky z konkursní podstaty, když především vyplácel peníze z podstaty třetím osobám vykonávajícím činnost pro něj na smluvním základě, ačkoliv k tomu již nebyl oprávněn. Toto jednání z hlediska své povahy nemohlo ohrozit úplné a správné zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty, neboť s ním v žádném směru nesouviselo a navíc zcela zřejmě probíhalo až po provedení takového zjištění. Toto další jednání obviněného nebylo v rozsudku ani náležitě konkretizováno, když ve výroku o vině není vůbec uvedeno, o jaké úkony a nakládání s finančními prostředky se mělo konkrétně jednat, kterým třetím osobám byly vypláceny neoprávněně peníze atd. Není zde také uvedena návaznost na skutkový stav uvedený v bodě 2. výroku o vině rozsudku. Pouze v odůvodnění svého rozsudku ze dne 26. 3. 2007, sp. zn. 1 T 175/2006, nalézací soud uvedl, že z listinných důkazů (dokladů o provedených platbách - zejména odměně právní zástupkyni JUDr. E. P., jak je uvedeno pod bodem 2. výroku rozsudku), vyplynulo i to, že v době, kdy již věděl, že nesmí funkci správce konkursní podstaty vykonávat, nakládal s finančními prostředky z konkursní podstaty. Toto vyjádření se však týká jen JUDr. E. P., ač ve výroku o vině pod bodem 1. se hovoří o více osobách, čímž je zpochybněna správnost výroku vzhledem k jeho odůvodnění (nakonec v odůvodnění se používá slovo „zejména“, což by také mohlo naznačovat, že mělo jít o více osob, které však v rozsudku soudu prvního stupně, ani v usnesení odvolacího soudu, nebyly vůbec specifikovány).

Pochybnosti vzbuzují i závěry obou soudů, pokud v napadených rozhodnutích konstatují, že konkrétní nedostatky v činnosti správce konkursní podstaty vytknul obviněnému ve svém prvním odvolacím rozhodnutí také Vrchní soud v Praze, rozhodující o jeho odvolání proti rozhodnutí o zproštění funkce správce konkursní podstaty. Nejvyšší soud totiž z kopií rozhodnutí z konkursního spisu vedeného u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 46 K 306/99 zjistil, že k prvnímu rozhodnutí konkursního soudu o zproštění obviněného z funkce správce konkursní podstaty společnosti M., a. s., se vyjádřil i zástupce věřitelů, Ing. K., a to v tom směru, že v průběhu zpeněžování podstaty, zejména hledání kupce pro věc nemovitou, sice došlo k určitým průtahům, nicméně toto nebylo zaviněno správcem konkursní podstaty, nýbrž poněkud komplikovaným jednáním s potenciálními zájemci o koupi předmětného výrobního areálu. Se zproštěním obviněného funkce správce konkursní podstaty zástupce věřitelů vyslovil nesouhlas. Vrchní soud v Praze o odvolání obviněného proti usnesení konkursního soudu ze dne 30. 10. 2002, č. j. 46 K 306/99-462, rozhodl usnesením ze dne 24. 1. 2003, sp. zn. 1 Ko 496/2002, a v odůvodnění tohoto svého usnesení na straně 4 uvedl, že v činnosti obviněného jako správce konkursní podstaty byly sice nedostatky, neboť konkursní podstata nebyla zpeněžena ani za 32 měsíců od prohlášení konkursu, avšak současně dodal, že nelze přehlédnout těžkosti, které provázely provádění soupisu konkursní podstaty a které obviněný jako správce konkursní podstaty nemohl ovlivnit (nedostatečná součinnost úpadce při zjišťování majetku patřícího

do podstaty, neschopnost potenciálních zájemců zaplatit nabídnutou kupní cenu). K prodlení obviněného jako správce konkursní podstaty přispěla podle zjištění Vrchního soudu v Praze také nečinnost soudu prvního stupně v konkursním řízení, který o návrhu správce konkursní podstaty na prodej nemovitostí mimo dražbu ze dne 19. 3. 2001, 3. 4. 2001 a 13. 4. 2001, vůbec nerozhodl, čímž nejméně po dobu 20 měsíců znemožnil jejich zpeněžení mimo dražbu. Na tom nic nemění, že správce konkursní podstaty na svůj návrh později rezignoval a vzal jej zpět s tím, že nemovitosti zpeněží jiným způsobem. Ze skutečnosti, že soud první instance správci konkursní podstaty již celkem dvakrát prodloužil lhůtu pro předložení konečné zprávy, a to nejprve do 1. 7. 2002 a posléze do 25. 11. 2002, jíž obviněný nevyužil, když konečnou zprávu nepředložil, nelze pro obviněného jako správce konkursní podstaty dovozovat nepříznivé následky, neboť nemovitosti úpadce pro absenci rozhodnutí soudu obviněný zpeněžit mimo dražbu ani nemohl. Za tohoto stavu, jakož i s přihlédnutím ke stanovisku zástupce věřitelů ze dne 14. 11. 2002 pak Vrchní soud v Praze dovodil, že za daného stavu věci je možné připustit další setrvání obviněného ve funkci správce konkursní podstaty. Z toho vyplývá, že zmíněné nedostatky byly jen méně závažné povahy, když ani nemohly ovlivnit setrvání obviněného Mgr. V. P. ve funkci správce konkursní podstaty.

V návaznosti na to Nejvyšší soud považuje za nutné zdůraznit, že z rozhodnutí Vrchního soudu v Praze tedy rozhodně nelze dovozovat, že by obviněný ve své funkci významně pochybil a v uvedených směrech nějak podstatně porušil své povinnosti správce konkursní podstaty. Dále nelze přehlédnout, že konkursní Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 14. 7. 2003 č. j. 46 K 306/99-659, obviněného opět zprostil funkce správce konkursní podstaty. Proti tomuto usnesení obviněný opět podal odvolání a Vrchní soud v Praze o tomto odvolání rozhodl usnesením ze dne 23. 6. 2004, sp. zn. 2 Ko 187/2003, jímž uvedené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové změnil tak, že správce konkursní podstaty obviněný Mgr. V. P. se nezproštuje funkce, což v podstatě znovu potvrdilo uvedený závěr. V odůvodnění k tomu Vrchní soud v Praze uvedl, že z napadeného usnesení vyplynulo, že soud prvního stupně zprostil správce funkce bez návrhu, tedy z vlastního podnětu, když za důležité důvody ke zproštění funkce správce ve smyslu § 8 odst. 6 zákona o konkursu a vyrovnání považoval skutečnost, že nemovitosti se souhlasem soudu ze dne 6. 12. 2002 prodal nově ustanovený správce Ing. M. Z. Podle názoru Vrchního soudu v Praze však tuto skutečnost, a to prodej nemovitostí novým správcem konkursní podstaty, byť tak učinil ve velmi krátké lhůtě po svém ustanovení (dne 30. 10. 2002), nelze za takový důležitý důvod ve smyslu citovaného ustanovení pro zproštění správce konkursní podstaty funkce považovat, když jiné důvody soud prvního stupně neuvedl.

Nejvyšší soud k výše uvedenému zdůrazňuje, že ani z jednoho rozhodnutí Vrchního soudu v Praze v konkursní věci, o které se v této trestní věci mimo jiné při svém závěru o naplnění objektivní stránky souzeného trestného činu opírá nalézací soud, nevyplývaly žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly, že by obviněný byl zproštěn funkce proto, že by nějakým zásadním způsobem porušoval povinnosti uložené mu zákonem. Současně nelze přehlédnout, že odvolací soud vytkl podstatná pochybení konkursnímu soudu a dvakrát zrušil jeho rozhodnutí o zproštění obviněného Mgr. V. P. z výkonu funkce správce konkursní podstaty, což rozhodně nelze obviněnému přičítat k tíži. Také tyto skutečnosti bylo třeba hodnotit z hlediska, zda obviněný hrubě ztěžoval výkon funkce nově ustaveného správce konkursní podstaty a zda tím došlo k ohrožení úplného a správného zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty, jak uzavřely v napadených rozhodnutích oba soudy.

Oba soudy se také v napadených rozhodnutích nevěnovaly zejména z hlediska naplnění znaku zpeněžení majetku patřícího do konkursní podstaty ani skutečnosti, že ač nový správce konkursní podstaty tvrdil, že obviněný značně komplikoval svým jednáním jeho činnost, byl přesto schopen prakticky jeden měsíc po svém ustanovení do funkce prodat nemovitosti, zahrnuté již obviněným Mgr. V. P. do konkursní podstaty. Za současného stavu jsou tak rozhodnutí soudu prvního stupně i soudu druhého stupně v tomto ohledu nepřezkoumatelná, neboť se ve výroku ani v odůvodnění dostatečně

tyto soudy nevypořádaly s rozhodnými skutečnostmi a nelze tak zjistit, jaké konkrétní skutečnosti vedly nalézací soud k tomu, že shledal u obviněného přes skutečnosti uvedené v podrobnostech shora naplněnou objektivní stránku trestného činu porušování povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák., a v čem konkrétně měla tato objektivní stránka spočívat.

Další a poslední námitka obviněného se vztahovala ke skutku pod bodem 2) výroku o vině, kvalifikovanému jako trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák., ohledně něhož dovolatel namítl jednak nedostatek subjektivní stránky, neboť v době, kdy činil předmětné úkony ještě nevěděl, že je již zproštěn funkce správce konkursní podstaty, přičemž měl oprávnění předmětnou částku advokátce vyplatit, neboť to schválil zástupce věřitelů, a jednak nejasné zjištění a vymezení výše způsobené škody.

Trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák. spáchá ten, kdo jinému způsobí škodu nikoli malou tím, že poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a spáchá-li tento čin jako osoba, která má zvlášť uloženu povinnost hájit zájmy poškozeného.

Majetkem ve smyslu § 255 tr. zák. se rozumí souhrn všech majetkových hodnot, tj. věci, pohledávek a jiných práv a penězi ocenitelných jiných hodnot ve smyslu § 118 a násl. občanského zákoníku a § 6 odst. 1 obchodního zákoníku. Do majetku v tomto smyslu tedy patří movité a nemovité věci, včetně jejich součástí a příslušenství. Věcmi jsou všechny hmotné předměty, které jsou ovladatelné a slouží potřebám lidí (včetně pozemků, bytů a nebytových prostor, podniku, peněz v hotovosti, cenných papírů, ovladatelných přírodních sil, a to jak je chápe ustanovení § 89 odst. 13 tr. zák.). Dále jsou to pohledávky, ať již ze závazkových právních vztahů (např. z občanskoprávních, obchodních, pracovněprávních či jiných smluv), nebo vzniklých ze zákona (např. z titulu náhrady škody nebo z bezdůvodného obohacení); povahu pohledávky v tomto smyslu mají i peníze uložené na bankovním účtu, nevyplacené mzdové a platové nároky apod. Zpravidla je majetek tvořen souhrnem všech aktiv určitého právního subjektu, přičemž nezáleží na tom, zda jsou tyto majetkové hodnoty vedeny v účetnictví nebo v jiné evidenci, či nikoli. Útok u tohoto trestného činu může směřovat proti celému spravovanému či opatrovanému majetku nebo i jen proti jeho části. V případě obviněného je mu kladeno ve skutkové větě ve výroku pod bodem 2. rozsudku soudu prvního stupně za vinu, že „ve funkci správce konkursní podstaty ... ačkoliv mu zástupce věřitelů úpadce – Ing. J. K. podle § 8 odst. 3 poslední věta zákona o konkursu a vyrovnání schválil mimo jiné výdaje na činnosti, které mohl zadat třetím osobám na účet konkursní podstaty úpadce v případě právního zastoupení správce konkursní podstaty, jež měla být a byla realizována na základě mandátní smlouvy ze dne 7. 3. 2001, uzavřené mezi správcem konkursní podstaty úpadce spol. M., a. s., v pozici mandanta, a JUDr. E. P., advokátem, s odměnou stanovenou paušální částkou ve výši 9.000,- Kč měsíčně, která byla právní zástupkyní za nespecifikovanou realizovanou činnost vyplácena, této nad rámec takto vykonávané a odměňované činnosti vyplácel další finanční prostředky z konkursní podstaty, a to nejméně za právní zastoupení, spočívající v podání návrhu na vydání platebního rozkazu, kdy právní zástupkyní JUDr. E. P. vyplatil dne 1. 11. 2002 částku ve výši 40.550,- Kč, ačkoliv tato za činnost pro správce konkursní podstaty úpadce byla odměňována měsíčně výše zmíněnou paušální částkou, a dále dne 6. 11. 2002 vyplatil právní zástupkyní mimo jiné částku označenou jako záloha na právní zastupování za měsíc listopad 2002 ve výši 9.000,- Kč, ačkoliv v té době mu již bylo známo, že byl usnesením soudu zproštěn výkonu funkce správce konkursní podstaty.“

Soud prvního stupně na straně 6 odůvodnění svého rozsudku k tomu uvedl, že mandátní smlouvou mezi JUDr. E. P. a obviněným byla za služby advokátky sjednána úplata ve výši 9.000,- Kč měsíčně, kterou je povinen mandant uhradit vždy nejpozději do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, za který úplata náleží. Z toho nalézací soud vyvodil, že JUDr. E. P. neměla být obžalovaným na začátku listopadu vyplácena žádná odměna nebo záloha na právní zastoupení za listopad, navíc v době, kdy obviněný tuto částku vyplatil – dne 6. 12. 2002, sám již věděl, že byl zproštěn funkce,

neboť usnesení ze dne 30. 10. 2002 převzal dne 1. 11. 2002 a dne 6. 11. 2002 nahlížel do spisu, a proto to nemohl být omyl, jak sám tvrdí. Částka 40.550,- Kč pak byla nad rámec povolení, daného zástupcem věřitelů, což sám tento svědek potvrdil ve své výpovědi v rámci trestního řízení.

Odvolací soud na straně 4 odůvodnění usnesení o zamítnutí odvolání obviněného taktéž ocitoval zmíněnou mandátní smlouvu a ke skutečnosti, zda obviněný v době vyplacení částky 9000,- Kč věděl o svém zproštění z funkce, závěry soudu první instance doplnil a konstatoval, že obviněný vyplatil předmětnou částku 9000,- Kč dne 6. 11. 2002, jak ostatně vyplývá z výdajového dokladu založeného na č. l. 117 spisu (byť znějícího na celkovou částku 18.569,50 Kč, ale zahrnující i zálohu na paušál za listopad 2002 v částce 9.000,- Kč - viz faktura na č. l. 116 spisu), ale právě v tento den nahlížel do konkursního spisu a tedy z tohoto spisu mu bylo známo, že dne 30. 10. 2002 bylo vydáno usnesení o jeho odvolání z funkce. Tato skutečnost nasvědčuje závěru o jeho srozumění s tím, že jde o výplatu, k jejímuž uskutečnění nebyl oprávněn, když navíc tato částka byla druhou stranou fakturována nikoli jako paušál za měsíc předchozí, ale jako záloha na úplatu za měsíc listopad. Dále odvolací soud konstatoval, že obdobné důvody platí i pro částku 40.550,- Kč, vyplacenou JUDr. E. P. dne 1. 11. 2002. Také v tomto případě obviněný neprávem zatížil konkursní podstatu úpadce, neboť tato částka byla zcela mimo rámec uvedeného schválení činnosti na č. l. 246 spisu i mimo ujednání vyplývající z mandátní smlouvy, a ani svědek Ing. K. nepřipustil, že by obviněný o souhlas s touto částkou na konci října žádal.

Trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 tr. zák. je trestným činem úmyslným. Podle § 4 tr. zák. je trestný čin spáchán úmyslně, jestliže pachatel buď chtěl způsobem v tomto zákoně uvedeným porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, nebo věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

V tomto případě je zejména třeba uvést, že nejdůležitější pro posouzení subjektivní stránky je skutečnost, kdy se obviněný dozvěděl o tom, že byl funkce správce konkursní podstaty zproštěn, a to s přihlédnutím i k tomu, kdy mu bylo doručeno usnesení konkursního soudu ze dne 30. 10. 2002, č. j. 46 K 306/99-462. Ve vztahu k částce 9.000,- Kč soudy obou stupňů vycházely z toho, že v den, kdy byla částka vyplacena, obviněný nahlížel do spisu a že tedy předmětné rozhodnutí musel vidět právě v tomto konkursním spise. V případě částky 40.550,- Kč pak dokonce došlo k jejímu vyplacení již dne 1. 11. 2002. Nejvyšší soud musí poukázat na dvě významné skutečnosti, které soudy obou předchozích stupňů zcela pominuly. Předně je třeba konstatovat, že oba soudy si pravděpodobně byly vědomy toho, že obviněnému nebylo řádně doručeno předmětné usnesení konkursního soudu, když z doručky založené v příloze spisu jako součásti kopie konkursního spisu vyplývá, že bylo toto rozhodnutí převzato sousedkou obviněného, nebylo tedy doručeno obviněnému do vlastních rukou, přičemž tato skutečnost je na doručence zřetelně vyznačena (viz č. l. 462a přílohy č. III. spisu v návaznosti na č. l. 314 spisu). Podle dosud provedených důkazů byl obviněný o existenci a obsahu předmětného usnesení vydaného konkursním soudem dne 30. 10. 2002 vyrozuměn až dne 11. 11. 2002, což ostatně i sám tvrdí. Jak vyplývá z odůvodnění obou napadených rozhodnutí soudy vycházely pouze ze skutečnosti, že pokud obviněný nahlížel dne 6. 11. 2002 do konkursního spisu, muselo tam již být předmětné rozhodnutí založeno a obviněný si ho musel všimnout. V tomto směru se však dostatečně nevypořádaly s obhajobou obviněného, že do tohoto usnesení konkursního soudu nenahlížel, neboť do spisu nahlížel jen zběžným způsobem a není si vědom, že by ve spise viděl písemnost, z níž by vyplývalo jeho odvolání z funkce. Zejména však uvedl, že výše uvedený úkon - vyplacení odměny právní zástupkyni provedl v uvedený den dříve, než nahlížení do spisu. Za této situace nelze než konstatovat, že z dosavadního průběhu trestního řízení doposud jednoznačně nevyplývalo, že by obviněný v době, kdy vyplácel předmětnou částku za služby advokátce, a to jak částku ve výši 9.000,- Kč, tak i částku ve výši 40.550,- Kč, věděl o svém odvolání z funkce správce konkursní podstaty a že by tyto částky vyplatil i přesto, že by k tomu z titulu zániku své funkce

pozbyl již oprávnění. V tomto směru oba soudy navíc podpořily své závěry zněním článku II. mandátní smlouvy, uzavřené s předmětnou advokátkou JUDr. E. P., kdy výplata by měla být vyplácena vždy nejpozději do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, za který úplata náleží. Nejvyšší soud k tomu ovšem podotýká, že předmětná mandátní smlouva nevyklučuje v tomto znění zaplacení zálohy, když lhůta je uvedena slovem „nejpozději“, a navíc obsahuje také ustanovení, že nad rámec smluvené paušální odměny bude advokátce vyplácena také náhrada hotových výdajů.

Další skutečnost, o které se oba soudy ve svých rozhodnutích zmiňují, je obviněným vyplacená částka 40.550,- Kč, u které tyto soudy dospěly k závěru, že obviněný neměl souhlas zástupce věřitelů k tomu, aby takovou částku vyplatil. V této souvislosti je třeba upozornit i na skutečnost, že svědek Ing. J. K. při hlavním líčení ohledně jeho souhlasu jako zástupce věřitelů s vyplacením předmětné částky vypověděl, že již neví, zda dal k tomu souhlas, resp. si na to již nevzpomíná. Hypoteticky pak uvedl, že kdyby byl tázán na možnost a schválení výdajů nad dohodu, ... tak si myslí, že když by to bylo dost opodstatněné, tak asi ano. Ale asi by vyžadoval, aby to bylo konkrétně.“ V tomto směru se oba soudy s touto částí svědecké výpovědi řádně nevypořádaly (viz č. l. 312 spisu), a to přesto, že právě tato skutečnost má vliv na posouzení jednání obviněného jako souzeného trestného činu a ve vztahu k naplnění subjektivní stránky je třeba ji posoudit ve světle skutečného obsahu výpovědi svědka Ing. J. K. Navíc ve spise jsou založeny doklady a jiné listiny, kterými advokátka dokládá různé výdaje (srov. zejména celou přílohu č. I. spisu), avšak soudy se v tomto směru vůbec těmito podklady nezabývaly, ve vztahu k vyplacené částce je nehodnotily a vůbec náhradu hotových výdajů nevaly v potaz. Je sice pravdou, že oba soudy uzavřely, že částka 40.550,- Kč měla být vyplacena za právní zastoupení spočívající v podání návrhu na vydání platebního rozkazu, a proto zřejmě její součástí byla i náhrada hotových výdajů (viz č. l. 120 spisu), přesto je však třeba se vypořádat i s touto obhajobou obviněného a tuto částku z tohoto hlediska znovu posoudit.

Z těchto důvodů Nejvyšší soud shledal uvedené právně relevantní námitky obviněného opodstatněné a naplňující dovolací důvod ve smyslu § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. V návaznosti na to Nejvyšší soud z podnětu dovolání obviněného podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 7. 2007, sp. zn. 10 To 136/2007, jakož i rozsudek Okresního soudu v Náchodě ze dne 26. 3. 2007, sp. zn. 1 T 175/2006. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Nejvyšší soud přikázal Okresnímu soudu v Náchodě, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Toto rozhodnutí učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání, neboť vzhledem k charakteru vytknutých vad je zřejmé, že je nelze odstranit ve veřejném zasedání.

V novém řízení je nalézací soud vázán shora uvedenými právními názory Nejvyššího soudu, a proto se zaměří na odstranění shora vytknutých vad. V té souvislosti se bude také u trestného činu porušování povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. zabývat skutečnostmi vyplývajících z odůvodnění obou rozhodnutí Vrchního soudu v Praze v konkursním řízení, o odvolání obviněného, podle kterých obviněný většinu majetku zahrnutého do konkursní podstaty již řádně zpeněžil a tedy jej musel i řádně zjistit, přičemž Vrchní soud v Praze neshledal v rozsahu zjištění majetku v zásadě žádné nesprávnosti a nově ustanovený správce hned po svém prvním ustanovení přistoupil ve značně krátké době ke zpeněžení zbývajících nemovitostí, které nebyly zpeněženy obviněným. Přitom nelze opomenout, že předmětné nezpeněžené nemovitosti nebyly obviněným Mgr. V. P. prodány v minulosti zejména pro liknavost konkursního soudu, což konstatoval i soud rozhodující o odvolání obviněného proti usnesení o zproštění funkce konkursního správce, kdy Krajský soud v Hradci Králové po dobu 20 měsíců naprosto ignoroval několik návrhů obviněného ještě jako řádně ustanoveného správce konkursní podstaty na prodej uvedených nemovitostí mimo dražbu, a tedy svou nečinností nepochybně přinejmenším přispěl k tomu, že obviněný jako správce neprodal tyto zbývající věci patřící do konkursní podstaty, ač měl již uzavřeny smlouvy o smlouvách

budoucích a zaplacenou zálohu na jejich prodej, a neukončil tak zpeněžení majetku. Je proto třeba z tohoto hlediska zvažovat nejen činnost obviněného, ale i nečinnost konkursního soudu, který až po žádosti nově ustanoveného správce konkursní podstaty vydal souhlas s prodejem nemovitostí a tyto nemovitosti byly následně urychleně prodány. Z hlediska těchto otázek se jeví také potřebným provést důkaz podstatnými částmi konkursního spisu Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 46 K 306/99, neboť v již zmíněných přílohách spisu, jsou obsaženy jen fotokopie některých písemností.

U trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák. se bude nalézací soud zabývat mimo již shora vytknutých pochybení i okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby spočívající v tom, že se činu uvedeného v odstavci 1 pachatel dopustil „jako osoba, která má zvlášť uloženu povinnost hájit zájmy poškozeného“. V zásadě nevznikají pochybnosti o tom, že správce konkursní podstaty má ze zákona uloženu povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek; k oprávněním a povinnostem správce konkursní podstaty ve vztahu k majetku úpadce srov. zejména § 14 odst. 1 písm. a), b), odst. 3, § 14a, § 15 odst. 2, § 16 odst. 1, § 18, § 19 odst. 3, § 26a odst. 1 a § 27 zákona o konkursu a vyrovnání. Existence povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek však ještě neznamená, že má pachatel zároveň zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného (srov. rozhodnutí publikované v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu 5/2004 pod č. T 688.). Osobou, která má zvlášť uloženu povinnost hájit zájmy poškozeného, je ve smyslu § 255 odst. 2 písm. a) tr. zák. ten, u něhož z pracovního, funkčního nebo služebního postavení nebo z jiného právního vztahu plyne, že jeho hlavním úkolem je péče o zabezpečování a ochranu zájmů poškozeného. Je tedy třeba, aby nalézací soud náležitě vysvětlil na základě jakých právních úvah dospěl k závěru, že obviněný Mgr. V. P. byl jako správce konkursní podstaty nejen osobou, která měla podle zákona mu uloženou povinnost spravovat cizí majetek, ale navíc i osobou, která měla zvlášť uloženu povinnost hájit zájmy poškozeného.

Pokud by pak soud prvního stupně dospěl opět k závěru, že obviněný Mgr. V. P. naplnil všechny formální znaky trestného činu porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. a trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák., je třeba, aby se náležitě vypořádal se shora uvedenými skutečnostmi, na které podrobně poukázal Nejvyšší soud, i z hlediska potřebného stupně nebezpečnosti pro společnost podle § 3 odst. 1, 2 a 4 tr. zák. resp. § 88 odst. 1 tr. zák. a u trestného činu podle § 126 odst. 1 tr. zák. i z hlediska možného zániku nebezpečnosti činu pro společnost ve smyslu § 65 tr. zák. V návaznosti na to považuje Nejvyšší soud za nutné ještě zdůraznit, že trestněprávní kvalifikaci určitého jednání, které má ve své podstatě soukromoprávní základ, jako trestného činu je třeba považovat za krajní právní prostředek, který má význam především celospolečenský, tj. z hlediska ochrany základních společenských hodnot. Z uznávaného principu právního státu, jímž je chápání trestní represe jako prostředku „ultima ratio“ vyplývá, že ochrana závazkových vztahů má být v prvé řadě uplatňována prostředky občanského a obchodního práva a teprve tam, kde je taková ochrana neúčinná a kde porušení občanskoprávních vztahů naplňuje znaky konkrétní skutkové podstaty trestného činu a svou intenzitou dosahuje předpokládaného stupně společenské nebezpečnosti, je namísto uplatňovat trestní odpovědnost. Nejvyšší soud k tomu dodává, že v právním státě je zásadně nepřípustné, aby prostředky trestní represe sloužily k uspokojování subjektivních práv soukromoprávní povahy, nejsou-li vedle toho splněny všechny předpoklady vzniku trestněprávní odpovědnosti, resp. nejsou-li tyto předpoklady zcela nepochybnitelně zjištěny. Právní řád, byť vnitřně diferencovaný, tvoří jednotu a jako s takovým je třeba s ním zacházet při aplikaci jednotlivých ustanovení a institutů, a proto, pokud jde o naplnění objektivních i subjektivních znaků trestného činu, při promítnutí principu trestněprávní represe jako posledního prostředku – „ultima ratio“ – nemůže být ignorována občanskoprávní stránka věci (srov. k tomu také nálezy Ústavního soudu pod sp. zn. I. ÚS 4/04, I. ÚS 558/01 atd.). Princip subsidiarity trestní represe totiž vyžaduje, aby stát uplatňoval prostředky trestního práva zdrženlivě, to znamená především tam, kde jiné právní prostředky selhávají nebo nejsou efektivní.

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)